Uluslararası Mason Örgütleri



Bu yazıda daha önce anlatılmış olanlardan çok farklı şeyler yer aldığı sanılmasın. Yayınlanmış olan **"Masonluk Nedir ve Nasıldır"** adlı kitabın 20. bölümünde bunların çoğundan zaten söz edilmişti. Burada ise biraz daha ayrıntı ve yorum katılmıştır; hepsi o…

Masonluğu yeterince iyi bilmeyenler, bunun dünya çapında tek bir kurum olduğunu sanır. Bir de art niyetle ve sırf Masonluğu kötülemek isteyen, kamuoyunda bir ön yargı yaratma dileğinde olanların bu kurumu öyle gösterme çabası vardır.

Kimi masonlara göre keşke öyle olabilseydi!

Fakat değildir. Uluslararası mason örgütlerinden söz edilişi bile uluslararası olmayan mason örgütlerinin de varlığını belirtir.

Hatta belki de tersine: Masonluktaki örgütlerin her bir ülkede bağımsız ve ulusal (millî) olduğunun belirtilişi, bir uluslararası mason örgütünün apayrı bir kuruluş olduğunu ortaya koyar. Nitekim bir uluslararası mason örgütü, ayrı ülkelerde çalışan ulusal (millî) nitelikli ve her biri aynı düzeydeki (öyle kabul edilen) mason kuruluşlarının ya da bunların bazı üyelerinin aralarında kurdukları iletişimle oluşturmuş bir organizasyondur.

Masonluk, genel niteliği bakımından evrenseldir ama günümüze dek dünya çapında başarılı ve sürekli bir nitelik taşımış "evrensel masonik örgüt" oluşturulamamıştır. Zaman zaman kurulmuş olan böyle kuruluşlara üye olan mason örgütleri ile masonların bireysel olarak katılabildiği masonik organizasyonlarda yer alan masonların sayısı hep sınırlı kalmıştır. Bir diğer deyişle, Masonluğun oluşumundan günümüze kadarki üç yüzyılı aşkın tarihçesi boyunca, yeryüzündeki tüm masonları ve tüm mason örgütlerini kapsayan bir evrensel birleşim gerçekleştirilememiştir.

Gerek genelde gerekse özel olarak Masonlukta "evrensel" olmak ile "uluslararası" olmak aynı şey değildir. Evrensellik eski dilde "cihanşümuliyet" olarak belirtilirken, Batı dillerindeki karşılığı "universalite" benzeri terimlerle verilir. Uluslararası deyişinin karşılığı ise "beynelmilel", Batı dillerinde "international" tarzındadır. Öncekinde "uluslardan" (milletlerden) söz edilmez.

Evrensellik, tüm evrene ilişkin ya da tüm evrene yaygın olma durumudur; evrenin her yerinde aynı olma niteliği ya da evrenin hiçbir yanını bir diğerinden ayırt etmeme özelliğidir. Böyle tanımlanmasına karşın, özellikle "insanlık" söz konusu olduğunda, bu tanımdaki "evren" sözcüğünün yerini "dünya" alır.



Kaynak: http://www.mnartists.org

Evrensellik, Masonluğun asal niteliklerinden biridir. Ancak bu terim kullanılırken, "Masonluk" ve "mason kuruluşları" kavramları arasındaki farka da dikkat etmek gerekir. Hiçbir mason kuruluşu evrensel değildir; ya ulusaldır ya da bir başka mason kuruluşuna bağlıdır. Mason örgütlerinden pek azı uluslararası bir nitelik taşır. Oysa tüm mason kuruluşları, birbirlerine çok benzer bir ülküyü paylaşmaktadır.



Mason kuruluşlarının benimsemiş olduğu ilkelerdeki ve çalışma yöntemlerindeki birtakım farklar, bu kuruluşların ülküde birleşmelerini etkilemez ve engellemez. Nitekim Masonluğun evrenselliğini oluşturan etkenlerden biri de kuruluşların paylaştığı **"ülkü birliği"**dir.

Masonluğun ülküsü henüz dünyanın her yanını kaplayamamıştır. Ulaşabilmiş olduğu yerlerde ise, henüz istenen ölçüde gelişme ve yaygınlaşma gösterememiştir.

Fakat bu durum, Masonluğun evrenselliğini ortadan kaldırmaz. Bireysel olarak her mason ve kurumsal olarak her mason örgütü, Masonluğun tüm insanlara ve toplumlara yönelik amaçlarını benimseyerek bu uğurda çalışmayı sürdürdükçe, Masonluk da evrensel olmayı korur.

Masonluğun evrenselliği, mason örgütlerinin ulusal (millî) olmalarına engel değildir. Burada evrensellikten söz edildiğinde "Masonluk", ulusallıktan söz edildiğinde "mason örgütü" teriminin kullanılışına çok dikkat etmek gerekir. Masonluk soyut bir kavramdır; bir mason örgütü ise, adı konduğunda belirgin bir olgudur. Nitekim evrensellik soyut bir düşünüdür; ulusallık ise tanımlanmış bir durumdur.

Kaldı ki, dünyadaki tüm mason kuruluşları bir araya gelip uluslararası nitelikte bir örgüt oluştursalar, bunun çatısı altında tek beden olarak birleşseler bile bu bir araya geliş, ne o mason kuruluşlarının ulusal niteliklerini yitirmesine neden olur ne de Masonluğa evrensellik sağlar. Çünkü Masonlukta evrensellik, örgütlenme ve örgütsel birleşme ile değil, aynı amaçların, aynı ilkelerin ve aynı çalışma yönteminin her yerde paylaşılmasıyla yani ülkü birliği ile oluşur.



Oysa Masonluğa dünya çapında genel olarak bakıldığında, hep örgütsel konuların öncelikli tutulduğu, "ülkü birliği"nin düşünülmesine hiç sıra gelmediği görülmektedir. Bu bağlamda uluslararası nitelikli mason kuruluşları da olumlu sayılabilecek bir atılım gösterememiştir.

***

Masonlukta uluslararası boyutta örgütlenmenin başarılı olamayışının öncelikle mason ritleri arasındaki uyuşmazlıktan ileri geldiği söylenebilir. [Ritler konusunu ayrıca işlemekte yarar var.]

Ancak, bundan çok daha önemli olan etken, Masonluk anlayışı bakımından dünya çapında oluşmuş ve bir türlü giderilememiş farklılıklar hatta ayrılıklar, bir diğer deyişle Masonluğun bölünmüşlüğüdür.

Masonluk anlayışındaki farklılıklar ikiye ayrılabilir:

1. Masonluğun amaçları, temel ilkeleri ve bunların yorumlanıp değerlendirilmesine ilişkin farklılıklar;
2. Masonlukta birim düzeyinde ve federatif örgütlenme yöntemi ile çalışma sisteminin benimsenişi, ayrıca bunların uygulamaya yansıma şekli üzerindeki farklılıklar.

Öte yandan, herhangi bir uluslararası örgütte, bazı mason kuruluşlarının, aslında diğerleriyle eş düzey olmaları gerekirken üstünlük taslamaları ya da ülkeler arasındaki politik yaklaşımlar nedeniyle doğan anlaşmazlıkların masonik ilişkilere de yansıtılması, böyle örgütlerin kurulmasını kösteklemiş, kurulanların da çalışma ve gelişimlerini büyük ölçüde başarısızlığa uğratmıştır.

Bu bağlamda gerek yapısal, gerek politik gerekse ekonomik bakımdan çok güçlü olan mason örgütlerinin, kendi istemlerini ötekilere kabul ettirebilmek için, onların uluslararası boyutta örgütlenmelerine karşı çıkıp engel oluşları da görülmüştür. Bu olgu, bir bakımdan, işverenlerin bir sendika kurarak ya da var olan bir sendikaya katılarak aralarındaki güç birliğini oluşturmaya yönelen emekçilerin bu girişimlerinin olabildiğince kösteklemelerine hatta bunun için birtakım önlemler almalarına benzer.

Bu olumsuz etkenlere karşın, 19'uncu yüzyılın sonuna kadar yeryüzünde uluslararası nitelikli herhangi bir örgütlenme olmayışı, merkeziyetçi nitelikli ritlerin bile organizasyonlarının bir uluslararası örgüt sayılamayışına karşılık, dünya 20'nci yüzyıla girer girmez uluslararası mason örgütleri kurma girişimleri doğmuştur. Bu girişimlerin, sınırlı boyutta ve sınırlı düzeyde de olsa bir miktar başarı elde edebildiği görülmüştür. Ancak şunu da belirtmek gerek: Uluslararası mason örgütlerinin çoğunun yaşamı pek de uzun sürmemiştir. Dayanamayışları, belki de aynı ya da benzer nedenlerden ötürüdür.

***

Uluslararası düzeyde örgütlenme girişimlerine, Liberal Masonluk anlayışını benimseyen mason kuruluşlarının sıcak baktığı, Geleneksel Masonluk anlayışını benimseyenlerin ise karşı çıktığı ya da bu tür ilişkileri uzaktan izlemeyi yeğledikleri görülür. Başka yerlerde bulunabilmesine karşılık burada hemen bu iki farklı Masonluk türünün kısa tanımlarını yapalım:

Liberal Masonluk, masonların dinsel görüş ve inançlarında kesinlikle ve sınırsızcasına özgür olduğunu benimseyen, bu nedenle ritüel ve öğretimlerinde teist ya da dogmatik görüşlere yer vermeyen, insancı (hümanist) amaç ve ilkeleri öncelikli tutan mason kuruluş, topluluk ve sistemlerinin genel adı ya da niteliğidir.

Geleneksel (Gelenekçi) Masonluk, 18. yüzyıl başları ve öncesine ilişkin eski masonik gelenek ve yöntemlerin titizlikle korunmasını, değiştirilmeksizin uygulanmasını öngörüp savunan mason kuruluş, topluluk ve sistemlerinin genel adı ya da niteliğidir. Bu tür Masonluğun büyük bölümü "Anglosakson Masonluğu" olarak adlandırılır. Bu ise, Masonluğun dünyadaki merkezinin İngiltere olup, İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın tarihsel bakımdan "ana büyük loca" olduğunu benimseyen mason kuruluşlarının topluluğu ve bu kuruluşların örgütsel sistemidir.

Özellikle İngiltere Birleşik Büyük Locası, öteden beri, kendi rızası olmadan uluslararası masonik örgütler kurulmasına şiddetle karşı çıkmıştır. Bu karşı çıkışın en belli başlı nedeni, böyle örgütlenmelerde, İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın da diğer herhangi bir büyük loca ile aynı düzeyde yer almasının gerekmesidir. Bu ise, İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın, tüm dünyada Masonluk üzerinde egemen bir otorite olduğu iddiasını ve "ana büyük loca" niteliğini büyük ölçüde zedeler.


İngiltere Birleşik Büyük Locası
Londra'daki merkez binası

Dolayısıyla, Anglosakson Masonluğu topluluğunda yer alan tüm diğer masonik örgütler de uluslararası düzeydeki örgütlenmelerden ve böylesine örgütlü ilişkilerden uzak kalmış, çoğu kez yalnızca aralarındaki ikili ilişkileri sürdürmekle yetinmişlerdir.

20’nci yüzyıldaki belli başlı uluslararası masonik örgüt ve organizasyonlar şunlardır:

- Masonik İlişkiler Uluslararası Bürosu
- Uluslararası Masonluk Birliği (A. M. I.)
- Evrensel Masonlar Birliği (L. U. F.)
- Avrupa Birlik Zinciri
- Catena
- Strazburg Çağrısını İmzalayan Masonik Güçlerin Haberleşme Merkezi (C. L. I. P. S. A. S.)
- C. L. I. M. A. F.
- A. M. I. L.
- S.I.M.P.A.
- E. M. E.
- A.M.E. ya da E.M.A. (Avrupa Mason Birliği)
- R. E. F. O. R. M.
- Avrupa Birleşik Büyük Localar Konfederasyonu
- C. G. L. E. M.
- Akdeniz Mason Birliği
- Balkan Mason Birliği
- C. M. I.
- C. I. MA. S.

Şimdi bunları teker teker gözden geçirelim.

Masonik İlişkiler Uluslararası Bürosu

Asıl adı Fransızca “Bureau International des Relations maçonniques” olarak konmuştur.

20. yüzyıla girilir girilmez, 1902 yılında, dünyadaki mason kuruluşları arasında uluslararası düzeyde ilişkiler sağlamak üzere oluşturulmuş bir organizasyondur. Bir örgüt olarak nitelenmesi pek doğru olmasa da uluslararası mason örgütlerinin ilki sayılır.

Böyle bir örgütün kurulması, o tarihlerde Liberal Masonluk kanadında yer alan İsviçre’nin **Alpina Büyük Locası** tarafından sağlanmıştı. Adı Almancada “Schweizerische Grossloge Alpina” ve Fransızcada “Grande Loge suisse Alpina” olarak geçen bu büyük loca, 20. yüzyılın ikinci yarısına kadar Liberal Masonluğun âdeta lideri niteliğini taşımış, sonradan kanat değiştirmiştir.

Masonik İlişkiler Uluslararası Bürosu'nun kurumsal bir yapısı yoktu; bir tür "sekretarya" niteliği taşımaktaydı. Kuruluş amaçları şöyleydi:

- Mason kuruluşları arasında kardeşçe ilişkiler sağlamak;
- Masonik ülkülerin geliştirilmesine çalışmak;
- Dünyanın her yanındaki masonik etkinliklere ilişkin bilgileri toplayıp derlemek ve bunları diğer masonik kuruluşlara duyurmak;
- Mason kuruluşları arasında, yararlı ve ilginç konularda yapılan çalışmaların karşılıklı alış verişinde aracılık etmek;
- Yararlı masonik çalışmaların başka dillere çevrilmesini sağlamak;
- Tüm bu çalışmalarla ilgili olmak üzere düzenli yayınlar yapmak.



Bu örgüt kurulurken, çok sayıda mason kuruluşunun üye olacağı, katkıda bulunacağı ve büronun yapacağı çalışmaları destekleyeceği umulmuştu.

Bu beklenti gerçekleşmedi. Örgüte pek az sayıda ilgi gösteren oldu; ilgilenenlerin desteği de pek sınırlı bir düzeyde kaldı. Dolayısıyla bu örgüt, birkaç bülten ve masonik katalog yayınlamak dışında pek bir şey yapamadı. 1904 yılında yayımladığı bir bildirgede, obediyansların (büyük loca ve büyük doğuların) ilgisiz kalışından, masonik kuruluşlar arasında görülen ve Masonluğun evrensel amaçları ile bağdaşmayan çekişmelerden yakınıyordu. Nitekim o tarihte İngiltere Birleşik Büyük Locası, böyle bir girişimi uygun bulmadığını, üstelik bunun için kendilerinden izin alınmadığını da duyurmuştu. Böylece bu büyük loca, Masonlukta dünya çapındaki tek otorite olduğunu ortaya koymuş bulunuyordu.

Masonik İlişkiler Uluslararası Bürosu, kuruluş amacını gerçekleştiremeden dağıldı. Ancak yapmış olduğu çalışmalar, yine İsviçre Alpina Büyük Locası'nın önderliğiyle yirmi yıl kadar sonra kurulan Uluslararası Masonluk Birliği (A.M.I.) tarafından değerlendirildi.

Uluslararası Masonluk Birliği



1921 yılında Cenevre'de kurulmuş ve yaklaşık otuz yıl kadar çalışabilmiş Fransızcada "Association Maçonnique Internationale" adını taşımış olan bu uluslararası örgüt, masonik literatürde kısaca A.M.I. olarak anılmıştır. (Ambleminin öncekinden pek değişik olmadığı dikkati çeker.)

Birliğin kurucu üyelerine, o tarihte Maşrık-ı Âzamı Osmanî adını taşıyan Türk oberdiyansı da katılmıştı.

Bu örgütün yayımladığı masonik ilkeler ve örgütsel kuralları şöyleydi:

- Birlik üyesi olan tüm obediyanslar, kendi üstün bağımsızlıklarını korur.
- Obediyanslar, birbirleriyle doğrudan ilişkide bulunabilir. Bu ilişkiler diplomatik nitelik taşımaz.

- Üye obediyansların, sadece erkekleri üyeliğe kabul etmeleri zorunludur.
- Birlik üyesi obediyanslar, diğerlerinin kendi bölgelerindeki bütünlük ve egemenliklerine saygı gösterecektir.
- Birlik üyesi obediyanslar, kullandıkları ritüellerin oluşturulmasında serbesttir.
- Masonluğun başlıca amaçları, tüm insanlar arasında kardeşlik bağları oluşturmak, gerçekleri araştırmak, ahlakın geliştirilmesine ve masonlar arasındaki dayanışmanın yükseltilerek yaygınlaştırılmasına çalışmaktır.
- Masonların görevi, insanlığın gerek özdeksel gerek tinsel gelişimini, hem düşünsel hem sosyal birliğini sağlamaya çaba göstermektir.
- Masonluğun en önemli düsturu toleranstır.
- Tüm masonlar, gerek öz varlıklarına gerekse tüm diğer insanların vicdan özgürlüklerine saygılı olmalıdır.
- Tüm onurlu ve idealist insanların, Masonluğu çevreleyen Kardeşlik Zinciri'ne katılmalarına çalışılmalıdır.
- Her türlü çalışma, bedensel ya da düşünsel olduğu gözetilmeksizin, aynı ölçüde saygıdeğerdir.

A.M.I. üç yılda bir değişik ülkelerde konvanlar (toplantılar) düzenliyordu. 1927 yılında Paris'te toplanan konvanda, sayısı 42'yi bulmuş olan birlik üyesi obediyanslar için yaptırımcı bazı kararlar alındı. Bunlar arasında en önemlisi, **"bölgesellik"** olarak anılan kuralın uygulamaya konmasıydı. Buna göre, A.M.I. üyesi olan bir obediyansın bulunduğu bir bölgede, bundan böyle yabancı obediyanslara bağlı loca kurulmayacak, önceki yabancı localar da en çok 10 yıl içinde ulusal nitelikli obediyansa katılacak ya da çalışmalarına son verecekti.

Aynı konvanda alınan bir diğer önemli karar, bu birliğin üyesi olan obediyansların, tüzük ve ritüellerinde **"Evrenin Ulu Mimarı"** ya da benzer bir kavrama yer verip vermemeleri konusunda serbest bırakılmasıydı. Böyle bir kararın çoğunlukla alınması üzerine, buna karşı çıkan bazı obediyanslar, A.M.I. üyeliğinden çekildi.

1930 yılında Brüksel'de bundan böyle A.M.I. konvanlarının iki yılda bir yapılmasına karar verildi. Nitekim 1932 konvanı İstanbul'da düzenlendi.

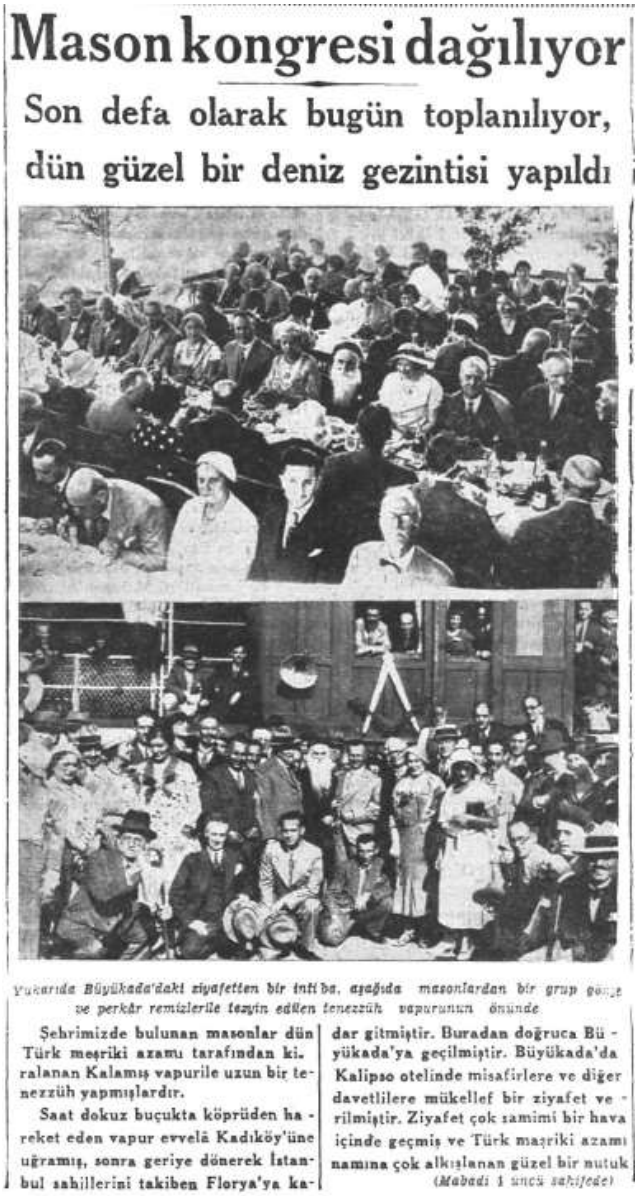


A.M.I. İstanbul Konvanı'ndan bir anı fotoğrafı (1932)

Konvan nedeniyle ünlü Pera Palas Oteli'nde bir yemekli balo, sonrasında bir vapur gezisi düzenlenmişti.



Bu etkinlikler yerel gazetelere de yansımıştı.



Mason kongresi dağılıyor

Son defa olarak bugün toplanılıyor, dün güzel bir deniz gezintisi yapıldı

Yukarıda Büyükada'daki ziyafetten bir intiba, aşağıda masonlardan bir grup gemide ve perkâr remizlerile tezyin edilen tenezzüh vapurunun önünde

Şehrimizde bulunan masonlar dün Türk meşriki azamı tarafından kiralanan Kalamış vapurile uzun bir tenezzüh yapmışlardır.

Saat dokuz buçukta köprüden hareket eden vapur evvelâ Kadıköy'üne uğramış, sonra geriye dönerek İstanbul sahillerini takiben Florya'ya kadar gitmiştir. Buradan doğruca Büyükada'ya geçilmiştir. Büyükada'da Kalipso otelinde misafirlere ve diğer davetlilere mükellef bir ziyafet verilmiştir. Ziyafet çok samimi bir hava içinde geçmiş ve Türk maşriki azamı namına çok alkışlanan güzel bir nutuk

(Mabadi 1 inci sahifede)

10 Ekim 1932 tarihli bir gazete kupürü

İstanbul'da düzenlenmiş olan bu konvan, Masonluğun Türkiye'deki tarihi bakımından büyük önem taşır. Nitekim bu konu üzerinde daha çok bilgi vardır ve bunlar o tarihlerde Türkiye Büyük Maşrıkı adını taşıyan obediyansın yayın organı olan ***Büyük Şark*** adlı derginin 7.-9. sayılarında yayınlanmıştır.

A.M.I. yılda dört kez bir bülten çıkarır, üyelerini etkinlikler hakkında bilgilendirirdi.



1935 tarihli bu bültenin çıkarıldığı sıralarda gelişim göstermeye başlayan Faşist ve Nazist akımlar, masonik çalışmaları ve obediyanslar arasındaki ikili ilişkileri aksamaya uğrattı. Birlik de giderek zayıflamaya yüz tuttu. 1950 yılında Paris'te düzenlenen konvan, birliğin son toplantısı oldu. Örgütün ilkeleri, özellikle "Evrenin Ulu Mimarı" kavramı üzerinde bir türlü uyuşma sağlanamadı. A.M.I. dağılmak zorunda kaldı.

Evrensel Masonlar Birliği

Aslında bir örgüt değil, sadece bir organizasyon olsa da 20. yüzyılda uluslararası düzeydeki masonik ilişkilerde önemli bir yer tutmuş olan bu konuya değinmeden geçmek doğru olmaz.

Fransızca "Ligue Universélle de Franc-maçons" kısaca L.U.F. ve Latince "Universala Framasona Ligo" kısaca U.F.L. olarak anılmış bu organizasyon, 1905 yılında, Avrupa'daki çeşitli obediyansların kimi ileri gelenlerince oluşturulmuştu. 1980'li yıllara kadar etkinliklerini sürdürmüş olduğu bilinen bu organizasyon, daha önce görmüş olduğu ilgiyi yitirmiş, varlığı sürse bile masonik çevrelerde adı pek duyulmaz olmuştu.



Bu organizasyona katılan masonlar, kendi ülkelerinde üyesi oldukları obediyansları değil, bireysel olarak kendilerini temsil ederdi.

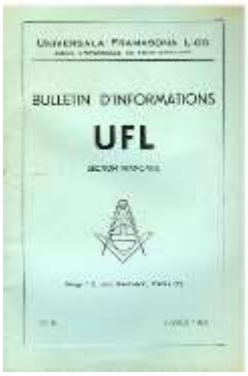
Organizasyonun amacı, dünya yüzündeki masonları obediyanslar arasındaki çekişme ve uyuşmazlıklarından bağımsız olarak birbirlerine yaklaştırmak, kaynaşmalarını sağlamak, aralarında yaygın bir dayanışma oluşturmaktı.

Olağan olarak her yıl Avrupa'nın değişik bir ülkesinde ve değişik bir kentinde bir genel kongre düzenlenirdi. Bu genel kongreye, birliğin üyesi olan her mason katılabilirdi. Çeşitli bilim, sanat, felsefe ve sosyoloji konularından seçilmiş konferanslar verilerek, bunların üzerinde tartışma açılırdı. Böylece, birlik üyesi olan masonların, karşılıklı bilgi ve kültür alış verişi için bir araya gelmeleriyle yakınlaşmalarının sağlanmasına çalışılırdı.

Organizasyonun üyeleri, her yıl bir ödenti verir, bunun karşılığında bir pul alır, bu pulu basit bir kimliğinin üzerine yapıştırıp üyeliklerini tescil ederlerdi. Aşağıda 1975 ve 1976 yıllarının pulları görülüyor.



Düzenlenen kongrelerde verilen konferanslar, bir bültende toplanır ve üyelere iletilirdi.



Organizasyonun etkinlikleri bundan pek öteye gidemedi. 1990'lı yıllarda bir süre için adı artık duyulmaz oldu. 2000'li yıllarda ise usul usul yeniden ortaya çıktı. Ancak bu kez yöntem değiştirip, her ülkede ayrı ayrı örgütlenmeyi, bir ulusal örgüt ya da derneklerin katıldığı bir tür konfederasyon niteliği edinilmesi öngörülmüştü. Bundan sonrasına ilişkin bilgi yok. Sadece kimi masonların bu toplantılara devam etmekte oldukları biliniyor. (2022)

İnternetteki bir sitede (https://www.luf-canada.org/), 2009 yılında Kanada'da oluşturulmuş bir L.U.F. örgütünden ve 1992 yılında Berlin'de düzenlenmiş bir kongreden söz ediliyor.



Avrupa Birlik Zinciri

1950'li yıllarda kimi Avrupalı masonlar Fransızca "Chaine d'Union Européenne" İngilizce "European Chain of Union" Almancada "Europäische Bruderkette" olarak anılan L.U.F. benzeri bir organizasyon oluşturmuştu.

Adında geçen "zincir" sözcüğü nedeniyle bu organizasyonu diğer uluslararası nitelikli masonik örgütlerle karıştırmamak gerekir. Amacı, ulus, din, dil, filozofik görüş ve obediyans farklılıkları gözetmeksizin, masonlar arasında evrensel bir kardeşlik birliği oluşturmaktı. Kurucularının beklediği ilgiyi görmedi ve bir varlık gösteremedi.

Bu arada bir diğer noktaya daha dikkat etmek gerekmektedir. Şöyle ki, Fransa'da Anglosakson Masonluğu kanadında yer alan Fransız Ulusal Büyük Locası (La Grande Loge National Française) kapsamında bu adı taşıyan bir loca vardır. Bu loca, Avrupa'daki diğer bazı obediyansların localarıyla ikili ilişkiler kurmuş olup, bunlar da kendi aralarında bir türlük birlik oluşturmuş, ara sıra hepsinin katılabileceği simpozyumlar düzenlemektedirler. Kendileri öyle görse de bu etkinliklerin bir uluslararası örgütlenme olduğunun söylenmesi doğru olmaz.

Catena

Hazır zincirden söz etmişken, diğerlerinden önce bu uluslararası örgüte değinelim çünkü Catena Latincedeki sözlük anlamı bakımından "zincir" demektir.

Masonlukta, cinsiyet açısından bakıldığında üç tür obediyans var: 1- Sadece erkekleri üyeliğe alanlar; 2- Sadece kadınları kabul edenler; 3- Kadın-erkek ayırımı yapmayan karma kuruluşlar. İşte Catena bunlardan üçüncü tür olanların oluşturduğu bir uluslararası örgüt…

1961 yılında biri Alman, biri Avusturyalı, biri de Hollandalı üç karma obediyans tarafından kurulmuş olan bu örgütün hepsi Avrupalı olan 11 üyesi bulunmaktadır. (2022)

Ayrıntılı bilgi için internetteki şu adrese bakılabilir: https://www.catena.org/

C. L. I. P. S. A. S.

A.M.I varlığını yitirdikten sonra, Masonluğun liberal kanadındaki obediyansların üyesi olan masonlar, yıllarca, uluslararası nitelikli bir örgütlenmenin özlemini çekti. Nitekim A.M.I. 1961 yılında işte bu ad altında yenilendi. (Açılımı: Fransızca **C**entre de **L**iaison et d'**I**nformation des **P**uissances **M**açonnique **S**ignataires de l'**A**ppel de **S**trasbourg = Strasbourg Çağrısını İmzalayan Masonik Güçlerin Haberleşme Merkezi)
Yazıda kolaylık için CLIPSAS şeklinde kısaltalım.

“Haberleşme merkezi” denilmiş oluşuna bakmayın; bu, 10 obediyansın bir araya gelmesiyle oluşturulmuş, tam anlamıyla bir uluslararası masonik örgüttür.

1961 yılında Kıta Avrupası’ndaki obediyanslarca oluşturuldu. Amacı, bir bakıma, 40 yıl önce kurulmuş ve kısaca A.M.I. olarak bilinen ancak 1950 yılında dağılmak zorunda kalmış olan “Uluslararası Masonluk Birliği”ni yeniden canlandırmaktı.

Örgütün benimsediği temel ilkeler şöyle belirlenmişti:

- Tüm masonlar arasında, 1723 tarihli temel yasaya uygun bir birlik zinciri oluşturulmalıdır.
- Gelenekler, ritler, simgeler ve inançlar arasındaki farklılıklar göz önünde tutularak, “vicdan özgürlüğü”ne saygı gösterilmesi zorunlu tutulmalıdır.
- Her loca ve obediyans, çalışmalarının “Evrenin Ulu Mimarı Onuruna” ya da “Evrenin Ulu Mimarı’nın Koruyuculuğu Altında” yapılıp yapılmayacağına, “Masonluğun Üç Büyük Işığı”ndan birinin de “Kutsal Kitap” olup olmayacağına karar vermekte özgür olmalıdır.
- Tüm mason locaları ve mabetlerinin kapıları, tam ve yetkin bir locada aydınlanmış olan her masona açık tutulmalıdır.

CLIPSAS, bu temel ilkeler ışığında, tüm masonları, vicdan özgürlüğüne ve tam bir karşılıklı toleransa dayanan birlik zincirine katılmaya çağırdı.

Bu çağrının, örgütün kurulmasından bu yana geçmiş olan süre içinde büyük ölçüde başarı sağlayabilmiş olduğunu söyleyebilmek zordur. Çünkü bu dönemde CLIPSAS’a beklendiği kadar çok obediyans katılmadığı gibi, sonradan kurucularından bazıları ayrıldı.

l980’li yıllarda, CLIPSAS’a gösterilen ilgi arttı. Fakat örgüt, üyeliğe kabul edeceği masonik kuruluşların seçiminde daha titiz bir tutum izlemeye yöneldi.

Bu tutumun, örgütün yozlaşmasını önleyebilmek bakımından bir haklılığı vardı; fakat gelişimini olumsuz yönde etkiledi. Böylece, tümüyle “liberal” (özgürlükçü) bir Masonluk anlayışını savunan örgütün etkinlikleri sınırlı bir düzeyde kaldı.

Örgüt, 1996 yılında bir sarsıntı geçirdi. Daha önce CLIPSAS’ta önemli ağırlığı olan bazı Fransız ve Belçika obediyansları ayrılıp, kendi aralarında bir başka uluslararası örgüt kurmaya giriştiler. Bu ayrılışın gerekçesi ise, daha önce örgütün genel kurulunda her bir obediyansın üye sayısı oranında delegeyle temsil edilmesi yerine, kararlarda oy kullanma hakkı bakımdan her obediyansın eşit sayılması kuralının getirilmiş olmasıydı.

Yorum: Şu işe bakın: Masonluktaki asal ilkeler olarak “özgürlük-eşitlik-kardeşlik” üçlemesinin en ateşli savunucuları olan Fransızca konuşan ülkelerin obediyansları, iş uluslararası boyutta ilişkiye gelince bunu içlerine sindirememişti. Kim bilir, belki de haklıydılar çünkü her obediyansın yıllık ödentisi, kendi toplam üye sayısına göre veriliyordu. (Ancak bunların bazısı, sonradan üyeliğe geri döndü.)

CLIPSAS Fransa'nın Strasbourg kentinde kurulmuştur ama orası bir anı niteliğindedir ve örgütün merkezi değildir. Örgütün başkanı ve yönetim kurulu üç yılda bir yeniden seçilir ve her seçimde merkezi yeni başkanın bulunduğu ülkeye taşınır.

Bu örgüte 1989 yılında üye olan Özgür Masonlar Büyük Locası'nın önceki büyük üstatlarından Hüseyin Özgen, Metin Ansen ve Cüneyt Kalpakoğlu, birbirini izleyen dönemlerde başkan yardımcısı görevini üstlenmişlerdir.

Türkiye'nin Kadın Mason Büyük Locası da 1993 yılında örgüte katılmıştır.

Örgütün genel kurulu, her yıl bir başka ülkede düzenlenen bir konvan biçiminde toplanır. Bu toplantılarda, genel olarak Masonluğu ve insanlığı ilgilendiren konular üzerinde görüşmeler yapılır. 2001 yılındaki toplantı İstanbul'da yapılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yıldönümünün kutlanacağı 2023 yılındaki konvanın da İstanbul'da, Özgür Masonlar Büyük Locası ile Kadın Mason Büyük Locası'nın ortak ev sahipliğinde düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. (2022)

***

Günümüzde CLIPSAS'ın 108 üyesi bulunmaktadır. Bunların arasında sadece kadınları ya da sadece erkekleri üyeliğe kabul eden obediyansların yanı sıra, karma (hem kadın hem erkek üyelerden oluşan) obediyanslar da bulunmaktadır. Bir diğer önemli nokta, herhangi bir şekilde rit ayırımı da yapılmamasıdır.

Üyelerin coğrafî yerleşimleri şöyledir:

Avrupa – 48
ABD ve Kanada – 8
Orta ve Güney Amerika – 30
Afrika – 16
Asya ve Uzak Doğu – 6

Buna bakılarak ve günümüzdeki tüm mason obediyanslarının (ileri ve yüksek derece örgütleri hariç) toplam sayısının en az 400 dolayında olduğu göz önünde tutulursa, CLIPSAS'ın Dünya Masonluğu'nun ancak dörtte birini bünyesine katabilmiş olduğu görülmektedir.

Fakat bu konuda CLIPSAS'ın bir kusuru, yapabileceği bir şey bulunmamaktadır. Örgüte üye olmayı obediyansların istemesi ve başvurmaları gereklidir.

Bu durum, günümüzde İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın doğrudan ya da dolaylı güdümündeki Anglosakson Masonluğu topluluğunun niceliksel bakımdan üstünlüğünü sürdürdüğünü gösterir. Nitekim en başta belirtilmiş olduğu üzere Masonlukta uluslararası boyuttaki örgütlenmeler büyük oranda Liberal Masonluk kanadında geçerlidir.

İnternetten bu örgüte ilişkin daha ayrıntılı bilgi edinilebilir: https://clipsas.org/

Mutlak Vicdan Özgürlüğü'nü Tanıyan Masonik Güçlerin Kardeşlik Birliği

Kronolojik sırayla gidilince. aslında CLIPSAS'tan önce bu kuruluştan söz etmek gerekirdi.

Fransızca "Alliance fraternelle des Puissances maçonniques Reconnaissant la Libérté absolue de Conscience" adı altında 1952 yılında (kimilerine göre 1954'de) Fransa'da kurulmuş olan uluslararası nitelikli bu masonik örgüt, dağılmış olan A.M.I. kısa adlı örgütün bir bakıma ortadan kalkışını engellemek amacıyla oluşturulmuştu. İngilizcede "Fraternal Alliance of Masonic Powers Recognizing Absolute Freedom of Conscience", Almancada "Allianz der Bruderschaft den maurerischen Gewalten die erkennt absolut Gewissenfreiheit" olarak da anılmıştı.

Kayda değer bir varlık göstermiş olduğu söylenemez. 1961 yılında CLIPSAS ile birleşti. Zaten ilkeleri de tıpatıp aynıydı. Nitekim CLIPSAS'ın ambleminde, "Mutlak Vicdan Özgürlüğü" teriminin Fransızcadaki karşılığının yazılı olduğu görülür. Bu nedenden ötürü çoğu masonik literatürde bu örgüt, CLIPSAS ile özdeş tutulmuştur.

C. L. I. M. A. F.



Fransızca **C**entre de **L**iaison **I**nternational de la **Ma**çonnerie **F**éminine (Kadın Masonluğu Uluslararası İletişim Merkezi) adlı bu örgüt, adından belli olduğu üzere sadece kadınları üyeliğe kabul eden obediyanslardan oluşmuştur.

1982 yılında "Fransa Kadın Masonlar Büyük Locası"nın (Grande Loge Féminine de France) önderliğiyle kurulmuş olan bu uluslararası örgüt, benimsediği ilkeler ve çalışma tarzı bakımından CLIPSAS adlı tüm obediyanslara açık uluslararası örgütün sınırlı benzeridir.

Günümüzde bu örgütün 11 üyesi vardır. (2022) Bunlardan 8'i Avrupalı biri Afrikalıdır. Türkiye'deki Kadın Mason Büyük Locası da bu üyelerin arasındadır. İnternette kendine özgü bir sitesi vardır ama şu adresten daha ayrıntılı bilgi edinilebilir: https://glff.org/le-climaf/

A. M. I. L.

"**A**ssociation **M**açonnique **I**nternationale **L**ibérale" (Uluslararası Liberal Masonluk Birliği) adı verilmiş olan bu örgüt, CLIPSAS olarak anılan uluslararası masonik örgütte 1996 yılında çıkan daha önce değinilmiş olan uyuşmazlık sonucunda, topluluğun Fransızca konuşan üyelerinden bazılarının ayrılıp kendi aralarında örgütlenmeleriyle oluşmuştu. Ancak bu girişim, ilgili obediyansların bazılarının yetkili kurullarında tepkiyle karşılanmıştı.

Bunun üzerine Fransa Büyük Doğusu'nun (Grand Orient de France) önderliğinde bir diğer örgütün oluşturulmasına girişildi.

S. I. M. P. A.



1998 yılında "**S**ecréteriat **I**nternationale **M**açonnique des **P**uissances **A**dogmatiques" (Dogmatik Olmayan Masonik Güçlerin Uluslararası Sekreterliği) adı altında kurulmuş olan bu ikinci örgütün merkezinin Brüksel'de olması tercih edilmişti.

Burada Türkçede pek kullanımı olmayan "adogmatik" sıfatına yer verilmesi, Geleneksel Masonluk anlayışına karşı çıkılışın özellikle vurgulanması içindi.

Bu örgüte, Avrupa'dan 19, ABD ve Güney Amerika'dan 4, Afrika'dan 2 obediyans üye olmuştu. CLI.PSAS. adlı daha geniş çaplı uluslararası örgütün bir üyesi olan Özgür Masonlar Büyük Locası, buna da katılmıştı. Nitekim diğer üyeler arasında da öyle olanları vardı.

Belki üyelerinin sayısı artacaktı ama örgüt kısa süre sonra Avrupalılaşma yolunu tuttu. Böylece sadece Avrupalı üyelerin katılımıyla varlığı devam ettiyse de adı değişti.

E.M.E.

Fransızca "**E**space **M**açonnique **E**uropéen" (Avrupa Masonluk Çevresi ya da Avrupa Mason Platformu) adı verilen bu uluslararası örgüt, Liberal Masonluk çevresinde sadece Avrupalı obediyansların katılımı ile 2002 yılında oluşturuldu. Bir bakıma, kısa bir süre önce başarısız bir oluşum olan A. M. I. L. adlı örgütün devamı niteliğini taşır ama S.I.M. P:A. bütün kıtalardan obediyanslara açık olduğu için farklı bir nitelik taşımıştır.



Bu örgütün amblemine bakılır bakılmaz "Avrupa Birliği" bağlantısı belirir. Zaten örgütün amacı da Avrupa Birliği üyesi ülkelerin mason obediyanslarını bir araya getirmekti. Ancak öyle olmasına karşın, bu düşünce başlangıçta kaldı ve Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkelerin Liberal Masonluk cephesindeki obediyanslarının da örgüte kabul edilmeleri söz konusu oldu. Nitekim Türkiye'den Özgür Masonlar Büyük Locası da bu oluşuma katıldı. Hatta her yıl düzenlenen toplantılarından biri de 2005 yılında İstanbul'da yapıldı.

2015 yılında bu örgütün Avrupa'da 45 üyesi olmuştu. Ancak bunun ardından, 2016 yılında "Avrupa Mason Birliği" (A. M. E. ya da E. M. A.) adlı yeni bir örgütün oluşturulmasıyla birlikte varlığı sona erdirildi.

E. M. A. ya da **A. M. E.**

Fransızca adı “Alliance Maçonnique Europeenne”, İngilizcede “European Masonic Alliance” (Avrupa Mason Birliği) olan bu kuruluş, Avrupa ülkelerindeki obediyansların katılabildiği bir uluslararası mason örgütüdür.

Bu örgüt, ambleminde 2012 yazılı olmasına karşın aslında 2016 yılında, merkezi Brüksel’de olmak üzere resmen kuruldu. Bu kuruluşa, günümüze kadar 35 obediyans katıldı. (2022)

Bu örgütün önemli bir özelliği, diğer uluslararası mason kuruluşları gibi sadece masonik nitelikli bir iletişim kuruluşu olmakla kalmayıp, merkezi Brüksel’de olmak üzere **Avrupa Birliği Parlamentosu** çerçevesinde bir resmi dernek niteliği taşımasıdır.

Nitekim örgütün resmî web sitesindeki şu çizim, Avrupa Birliği çerçevesindeki bağlantıyı açık bir şekilde göstermektedir:



Yorum: Dolayısıyla bu örgütün siyasallaşmış olduğu da düşünülebilir. Ancak bu düşünce, evrensel nitelikli Masonluğa bir aykırılık sayılmaz. Nitekim az sonra değineceğimiz uluslararası mason örgütleri de benzer bir şekilde coğrafi bakımdan yöresel bir nitelik taşır.

Türkiye henüz Avrupa Birliği’ne katılabilmiş olmasa da Özgür Masonlar Büyük Locası bu örgütün üyeliğine kabul edilmiştir.

İnternetteki şu adresten ayrıntılı bilgi edinilebilir: https://www.ame-ema.eu/

R. E. F. O. R. M.

Bütün bunlar olup biterken arada bir de 1996 yılı sonlarında Almanya’da “**R**ing **E**uropäischer **F**reimaurer - **O**rganisation für die **R**eform des **M**aurertums” (İngilizce karşılığı **R**ing of **E**uropean **F**reemasons - **O**rganization for the **R**eform of **M**asonry, Fransızcası, **R**éformateurs de l’**E**urope **F**ranc-maçonnique-**O**rganisation **R**éformatrice **M**açonnique” (Avrupa Masonları Halkası - Masonluğun Yenileştirilmesi Organizasyonu) adlı bir oluşumun ortaya çıktığı görülüyor.

Adının sonrasına bir de **“Forum”** sözcüğü eklenmişti.

Yorum: Bunun ne denli bir "uluslararası organizasyon" olabildiği tartışmalıdır ama masonik literatürde tarihsel bir anı niteliği taşımak üzere değinilir.

Organizasyonun amacı, Avrupa ülkelerindeki mason kardeşliğini, hiçbir obediyansın tutumuna bağlı olmaksızın geliştirmeye çalışmaktı. Her mason, buna doğrudan, bireysel başvuruyla üye olabilmekteydi.

Bu bakımdan, R.E.F.O.R.M. daha önce Avrupa'da etkinlikleri görülmüş olan ve genellikle L.U.F. olarak bilinen uluslararası organizasyonun benzeri gibiydi. Belki en önemli farkı, çalışmalarının öncelikle yazışma ile yürütülmesi ve belli konular üzerinde tartışma açılmasıydı. Nitekim "forum" sözcüğü de bu nedenle kullanılmaktaydı.

Ancak bu organizasyon pek de uzun süremedi.



Bunun yerine 2003 yılında Almanya'nın Frankfurt-Offenbach kentinde düzenlenen bir törenle, "Souveräner Grossorient von Deutschland" (Almanya Egemen Büyük Doğusu) adı verilen bir obediyans kuruldu. Günümüzde 7 locası var. Ancak böylece uluslararası organizasyon olma serüveni sona ermiş bulunuyor. Kendi sitesinde açıklanmış olduğu üzere, CLIPSAS'ın ilkelerini onaylıyor ama şimdilik adı ne onun ne de E.M.A/A.M.E adlı örgütün üyeleri arasında geçiyor. (2022)

Avrupa Birleşik Büyük Localar Konfederasyonu

Fransızcadaki özgün adı "Confédération des grandes loges unies d'Europe" olan bu örgüt de Avrupa'daki uluslararası nitelikli mason örgütlerinden biridir.

Yorum: Neden "birleşik büyük localar" teriminin kullanılmış olduğu açıklanmamıştır. Belli olan o ki, tümüyle liberal nitelikli obediyanslardan farklı bir örgüt oluşturulmasına girişilmişti. Ancak geleneksel kanatta olmakla birlikte Anglosakson Masonluğu'nun doğrultusunda değildi.

2000 yılında, "Fransa Büyük Locası" (Grande Loge de France) Fransa'daki "Geleneksel ve Simgesel Opéra Büyük Locası" (Grande Loge Traditionnelle et Symbolique Opéra) ve sonradan adı Sırbistan Büyük Locası olan Yugoslavya Büyük Locası tarafından kurulmuştu. Zamanla bu örgüte katılan obediyansların sayısı 20'yi geçti (2022) Ancak aralarında hem Avrupalı olmayan hem adlarının kapsamında "birleşik büyük loca" terimi bulunmayan obediyanslar da var.

C. G. L. E. M.



Yine birleşik büyük locaları bir araya toplamayı öngörmüş olan bir diğer örgüt ise İngilizce "**C**onfederation of the United **G**rand **L**odges of **E**urope and the **M**editerranean", Fransızcada "**C**onfédération des **G**randes **L**oges unies d'**E**urope et de la **M**éditerranée" adını taşıyor.

Bu örgütün internetteki sitesinde, kuruluş tarihçesi şöyle açıklanmış:

"C.G.L.E.M. Masonluğun temel düşüncelerini geliştirme ihtiyacı ile doğdu. Pek çok obediyans ticari yönden güçlü etkiye maruz kaldığından, landmarklara geri dönüş ihtiyacı doğdu. Artık pek çok mason, siyaset ve güç etkisinin belirlediği loca çalışmalarına katılmak istemiyordu. Birçok yerde yeni bir çatı inşa etmek gerekli görünüyordu.

2003 yılında, Masonluğun özgün biçimini korumak ve onu çağımızın ihtiyaçlarına özenle uyarlamak amacı, "Akdeniz ve Güney Avrupa Büyük Locaları Konfederasyonu"nun kurulmasıyla sonuçlandı. 2006'da Lizbon, kısa süre sonra yeni ülkeler katıldı. Böylece Akdeniz ve Avrupa'nın diğer bölgelerinde de Masonluğu özgün yüzüne geri döndürme ihtiyacı, modern yaşamımızla uyum izin veren küçük düzenlemelerle karşılandı.

Konfederasyonun kurulmasından yaklaşık beş yıl sonra, görünüşün günümüz ihtiyaçlarına göre uyarlanması gerekliliği ortaya çıkmış ve bu da "Avrupa ve Akdeniz Konfederasyonu" kısaca C.G.L.E.M. teriminin doğmasına neden olmuştur. Kurumun web sayfasında, katılmış büyük localar belirtilmiştir." https://cglem.org/

Bu sayfaya bakıldığında, bu örgüte 11 obediyansın üye olduğu görülüyor. (2022)

Yorum: Ancak bunların hiçbirinin adında "birleşik büyük loca" terimi yok... O nedenle bu örgütteki "birleşik" terimi belki de büyük locaların bir araya gelmesi anlamında kullanılmış.

Akdeniz Mason Birliği



Bu örgüt, Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin mason obediyanslarını bir araya toplamak ve aralarında masonik dayanışma sağlamak amacıyla, 2000 yılında İtalya Büyük Locası'nın önderliğinde kuruldu. Bu nedenle Fransızca olarak "Union Maçonnique de la Méditerranéenne", İngilizce "Mediterranean Masonic Union" adını taşımasından çok İtalyanca "Unione Masonica del Mediterraneo" olarak anılır.

Birliğin her yıl ayrı bir ülkede yapılan toplantısı, 2007 yılında Antalya'da, 2014'de İstanbul'da düzenlenmişti. Nitekim 2023 yılındaki toplantısının da İstanbul'da yapılması planlanmıştır.

Günümüzde (2015) bu örgütün 15 dolayında üyesi vardır.

Balkan Mason Birliği



2014 yılında, Akdeniz ülkeleri gibi, bu kez Balkan çevresindeki ülkelerden 13 obediyansın bir araya gelmesi suretiyle Fransızca "Union Maçonnique de la Péninsula Balcanique" İngilizce "Masonic Union of the Balkan Peninsula" olarak anılan bir uluslararası örgüt oluşturuldu.

Bu birliğin ilk toplantısı Selânik'te, ikincisi İstanbul'da, 2016 yılındaki toplantı ise Romanya'da düzenlendi. Henüz çok genç olan bu örgütün daha da genişlemesi bekleniyor.

C. M. I.



Açılımı İspanyolca "Confederación Masónica Interamericana" (Amerikalılararası Masonik Konfederasyon) olan bu uluslararası örgüt, 1947 yılında Meksika merkezli olmak üzere kurulmuştur.

Bu örgüte Orta ve Güney Amerika ülkelerinin yanı sıra Karaipler'deki ve birkaç Avrupa ülkesinin hatta Amerika Birleşik Devletleri'nin bazı büyük locaları da üye olmuştur. Üye sayısı, çoğunluğu Brezilya'daki eyaletlerin büyük locaları olmak üzere 94'e varmıştır. (2002)

Bu örgütün en ilginç yanı, tüm üyelerinin Anglosakson Masonluğu kanadında oluşudur. Dolayısıyla bu örgüt, daha önce uluslararası mason kuruluşlarına sadece liberal kanattakilerin rağbet ettiğine, diğerlerinin karşı çıktığına ilişkin sözü yanlışa çıkarmaktadır.

Örgütün hayli geniş çaplı bir organizasyon düzeni vardır. Bu çerçevede özellikle örgütün dünya çapında altı bölgeye ayrılmış oluşu, bir genel başkanının yanı sıra her bölgede bir başkan vekili bulunuşu, ayrıca çeşitli konularda çalışmalar yapmak üzeri birçok sürekli çalışan komite oluşturulmuş bulunması dikkati çeker.

C. I. MA. S.



Orta ve Güney Amerika'nın bu diğer uluslararası mason örgütü İspanyolca "Confederación Interamericana de Macóneria Simbolica" (Amerikalılararası simgesel Masonluk Konfederasyonu) adını taşır. 2002 yılında kurulmuş olan bu örgütün günümüzde çoğu Orta ve Güney Amerika'da biri ABD'nde olmak üzere 27 üyesi bulunmaktadır. (2022)

Örgütün önceleri iki yılda bir farklı bir ülkede yapılmakta olan genel birleşimleri, son dönemlerde her yıl düzenlenmektedir.

Bu örgüt hakkında, şu internet sitesinde ayrıntılı bilgi edinilebilir: https://cimas-masoneria.com/

Sonuç Olarak Genel Yorum

Masonluk evrenseldir.

Fakat masonların evrensel olamadığı görülüyor.

Kim bilir, bu durum belki de *"Masonluk localarda yapılır"* tarzındaki popüler deyişin masonlar üzerindeki psikolojik etkisinden ileri geliyor. Masonların çoğu, kendilerini, üyesi oldukları locanın çerçevesine âdeta zincirliyor; ne kendilerininki gibi başka locaların da varlığından haberdar ne de localarının aslında bir obediyansa bağlı olduğunun farkında… Başka ülkelerde de mason kuruluşları bulunduğunu, bazılarının aralarında birlik oluşturduklarını, şayet Masonluk ile bağlantılı bir şey okuyorsa öğreniyor; hiç okumayanlar daha çok.

Meraklı masonların evrensel nitelikli bir organizasyonda buluşarak aralarında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmaları, hiçbir işe yaramamış. Zaten bu ilgi elden ele, önceki masonlardan sonrakilere aktarılmadığı içindir ki sonuçsuz kalmış. Bu nedenle masonlar, bireysel girişimler yerine kurumlar arasında ilişkiler kurulmasını tercih etmiş.

Kurumsal ilişkilerde de sorun var; bu da hiçbir zaman evrensel nitelikli bir boyuta varamamış. Farklı Masonluk anlayışları, bu ilişkileri dar bir çerçeveye sıkıştırmış hatta coğrafi bakımdan bölgesel ya da yöresel örgütlenmelere daha çok önem verilir olmuş. Zaten dünyadaki mason örgütlerinin büyük çoğunluğu böyle ilişkiler kurulmasına karşı ya da kendilerini bunun dışında tutmayı daha uygun buluyor. Politik, ekonomik ya da nicelik bakımından daha güçlü durumda olanın diğerleri üzerinde baskı kurma, tercihlerini onlara da dikte ettirme çabası da evrenselliğin gerçekleştirilebilmesinin bir başka engeli…

Beri yanda Masonluktaki ritler arasında da çoğunlukla uyuşma sağlanamıyor. Gerçi bu çalışma kapsamında sözünü etmedik ama aynı ritte çalışmakta olan mason kuruluşlarının da kendi aralarında zaman zaman düzenledikleri uluslararası nitelikli toplantılar var. Ancak bilindiği kadarıyla günümüze dek bir uluslararası örgütlenme gerçekleşmemiş. Fakat bu dediğimiz de aralarında en yaygını olan "Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti" bakımından geçerli olsa gerek. Diğerlerinin zaten bir merkezî otoritesi var. Örneğin "Uluslararası İnsan Hakları Karma Düzeni" (Fransızca "Ordre Mixte International "LeDroit Humain") gerçekten de "uluslararası" bir örgüt sayılabilir mi acaba?

Masonlar iyi niyetlidir. Masonluğun tüm dünyaya yaygın olması, sadece düşüncelerde değil kurumsallaşma bakımından da evrensel bir nitelik taşıması gerektiğinde birleşirler. Fakat iş bunu sözde bırakmayıp uygulamaya koymaya geldiğinde, bunun günümüze dek sağlanamamış olduğu da görülüyor.

Masonluğun evrensel ülküsüne gönül vermiş olan masonlar umutlarını yitirmez. Kim bilir, belki gençler, gelecekteki bir zaman diliminde bunu gerçekleştirir.

